

і в Сойки така сама історія. Її звуть Сойкою, Згойкою, Джойкою, і ніхто не знає чому. А це від англійського „джой” (радість) – так англійці її називають.

– Не знаю, чого її кличуть Сойкою, – пхикнула Чапля Сіра. – А ось чому звуть Верещакою – всі добре знають! Бо верещить страшенно, наче чимось вдавилася! Зойкне так, що серце стає!

– А ти весь час по воді чапаєш, рибу та жаб шукаєш! Чап, чап, тому ти Чапля! – відповіла Сойка. – А сестриця твоя Чепура ну така вже чепурна! Вся така білосніжна, пухнаста, стоїть посеред озера на одній нозі цілими днями. Уроки не вчить, тільки на себе у воду дивиться та милується!

Від цих слів Чепура Мала на хвилюку відволіклася від дзеркальця та запевнила, що вчиться краще за всіх. У пташки повинно бути все гарне: і пір'ячко, і думки в голові!

– Багато ще цікавих назв у пташок, – сказала вчителька. – Ось, наприклад, Фламінго. Схожий на журавля чи бусела, але назва незрозуміла. Хто знає, що означає „фламінго”?

– Це від іспанського „флама” – полум'я. Отже, „фламінго” то Полум'яний птах, – сказав Гоголь. – У Фламінго пір'я рожеве, а крила горять, наче сонце, що сходить. Тому у народі його звуть Багрокрилець, Дивобусь або Краснобусь. Але мало який Фламінго долетить до наших країв...

– Дуже добре, Гоголю, – похвалила вчителька. І помітила, що на першій парті надто тихо сидить сестра чорно-білої Сороки, сіра Ворона. – А чому ти мовчиш?

– А я не знаю, чому мене так звуть, – сказала Ворона та скромно опустила очі.

– Не знаєш? Отакої! – зашуміли однокласники. – Може, ти ніколи нічого не кра-крала?! Тільки хтось задивився, рота відкрив, ти тут як тут! І вже щось зникло. Тому й кажуть, що неухажні гав ловлять. Це ж ти Гава! Сіра Карга! Ворона!

– Нічого я не кра-крала! – обурилася Ворона.

– Крала, крала, разів сорок крала! – застрекотіла Сорока. – І кларнети, і корали!

– Тихіше, – сказала вчителька. – Годі сміятися. Від нашої надмірної уваги Сіра Гава почувається у класі справжньою Білою Вороною! На сьогодні досить. Але пам'ятайте: „промовисті” імена без причини не дають!

Олена Крижановська

Фламінго

Гава сіра

Чепура мала

Чапля сіра

Сойка

Хочеш довідатись більше про птахів та почути їхній спів?

Шукай на нашому сайті гру „КОЛОСОК-ONLINE”

„КОЛОСОК-ТРЕНАЖЕР” • „КОЛОСОК-ЕРУДИТ” • „КОЛОСОК-СУПЕРЕРУДИТ”
КОЛОСОК-ONLINE
Природнича гра для дорослих і дітей
www.kolosok.org.ua

Передплатний індекс 89454

Головний редактор:
Дарія Біда, тел.: (032) 236-71-24,
e-mail: dabida@mis.lviv.ua
Заступник головного редактора:
Світлана Вольська,
e-mail: svitlana300@gmail.com
Дизайн і верстка Каріне Мікртчян-Адамян

Підписано до друку 21.08.14,
формат 60x84/8.
Друк офсетний. Наклад 12 000 прим.
Адреса редакції: 79038, м. Львів,
а/с 9838. Надруковано в друкарні
ТОВ „Видавничий дім „УКРПОЛ”.

Юний етимолог

(твое ім'я та прізвище)

№20/2014
ВЕРЕСЕНЬ

КОЛОСОК

НАУКОВО-ПОПУЛЯРНА ТЕМАТИЧНА ПРИРОДНИЧА ГАЗЕТА ДЛЯ РОЗУМНИКІВ І РОЗУМНИЦЬ

ІМ'Я ТА ЗДІВНОСТІ

(наукова казка)

Вівсянка

Вільшанка

– Нумо знайомитися! – до пташиного класу зайшла нова вчителька. Учні весело заплескали крилами та стали навперейми називати свої імена.

– Я Вівсянка, – щебетала мала пташка з жовтим черевцем. – Бо люблю на вівсяному полі снідати та обідати!

– А я Вільшанка! Бо люблю вільхові сережки. А ще у мене червона грудка, і я гарно співаю на вечірній зорі! Тому мене ще звуть Зорянкою!

– Я Горіхівка! Я понад усе горішки люблю, особливо кедрові!

– А ми брати-Шишкарі! – назвалися двоє товстеньких учнів у майже однаковому яскраво-червоному вбранні. В обох були химерні дзьоби з гострими кінцями, загнутими хрест-навхрест. – Він Ялиновий Шишкар, а я – Сосновий. Ми любимо шишки лущити і морозу не боїмося!

– А в мене найміцніший дзьоб! Я можу будь-яку кісточку розтрити! Тому мене звуть Костогриз, або Товстодзьоб, а ще – Черешняк, бо я черемху та черешню люблю!

А чубаті, схожі на веселих папуг птахи хором зацвіркотили:

– Ми, Омелюхи, дуже ягодами омели ласувати любляємо!

– Пані вчителько, а Крутиголовка

Костогриз

Горіхівка

Шишкар

весь час крутиться, шию вивертає, у вікно виглядає! А в Горихвістці хвіст горить! – поскаржилася Плиска Біла.

– Та не горить, просто він такий яскравий, рудий, наче вогнем світиться, – засміялась учителька. – Дуже гарно! Хто ще чим любить займатися?

– Я рибу вправно ловлю, – сказав Рибалочка, що виблискував лазуровими боками під колір чистого озера, річки та неба. – Пірнаю за нею у воду. Жодна не втече!

– Я не боюся бджолоїної отрути, тому мене звать Бджолоїдкою. А ще – Красиворонкою, – сказала фантастично-яскрава пташка із довгим дзьобом, дуже схожа на велику колібрі.

– А ми краще за всіх лазимо по стовбурах та стінах. Навіть головою донизу! – хором похвалилися Повзик та Стінолаз. Їхній менший брат Підкоришник промовчав, хоча теж мав таке вміння, але він саме колупав довгим гострим дзьобом стіну класу, діставав комах з-під кори.

– Я не боюся навіть перед бурею літати, попереджую людей. Тому я Буревісник! – темний морський птах широко змахнув крилами.

– А я можу проти вітру летіти! Тому я – Боривітер! – сказав невеликий, але відважний сокіл – Боривітер Степовий.

– Я теж можу дощ провіщати! А мене назвали Канюком, ніби я весь час тільки плачу! – пожалівся його сусід, також хижий птах.

– Ще й як жалісно плаче! – підтримали учні. – Весь час жаліється! Як зарядить своє: „Кіа-кіу-кіу-кіу-кіу!“ Канюк ти і є! Від тебе до людей пішло слово „канючити“!

– Ось Снігура правильно назвали, бо він зі снігом з'являється, а мене – ні! – втрутився маленький в'юрок у блакитній шапочці, з червоною грудкою та строкатими крильцями. – Мене Зябликом прозвали, та ще Снігариком, наче я мерзну, тому посинів та порожків. А мені тепло, я весну та сонце люблю!

– А я радий, що мене звать Щигликом, – вискочив на парту його жовто-строкатий сусід з червоною маскою навколо дзьоба. – Бо це означає, що я гарно вдягаюся, дуже модно!

– Хоч не дуже подобається, як всі мене дражнять, що я співаю, наче кору відри-

ваю, або як двері риплять, але це правда. Тому я не ображаюся, – прохрипів Деркач, якого ще звать Скрипаком, а російською Коростелем. – І чорного Крука за діло прозвали, бо кричить: „Кру! Кру!“ Пугача теж інакше і не назвеш! Як затагне своє: „У-гу! Угуууу!“ – будь-кого налякає!

– Угу, – стримано погодився Пугач і знову задрімав у кутку.

– І мене по заслuzі звать Сорокопудом, бо я найбільше комах ловлю! Сорок пудів на день, не менше! – поважно сказав маленький Сорокопуд.

– Ти хоч знаєш, скільки це – сорок пудів? – втрутилася Сорока. – Це буде соррок разів по 16 кілограмів! Виходить... дуже багато!

– Пані вчителько! Пані вчителько! – цоккала Плиска Біла і від хвилювання весь час присідала та хитала хвостом, за що її прозвали Трясихвісткою чи Покивайликом. – А Синиця зовсім не синя! В неї грудка жовта, спинка зелена, а шапочка та краватка чорні! Чому ж вона Синиця?

– Мене так звать не за колір, а за пісню! – відповіла Синиця Велика. – Бо чують люди: „Синь-зинь-зинь-синь!“ У Росії мене часто звать Зинзивером! Ось у моєї меншої сестри шапочка справді синя, тому вона Синиця Блакитна!

– А в мене чорні вуса, тому я Синиця Вусата! А в мене хвіст довший, ніж у Плиски, тому я Синиця Довгохвоста! – щебетали сестрички-Синички.

– А в мене – найдовші крила, якими я повітря зі свистом ріжу, наче серпом! – сказав Серпокрилець. – Я літаю дуже швидко і круті віражі можу виписувати, більше таке нікому не до снаги!

– У небі ти король, Серпокрильцю, але з рівної поверхні злетіти не можеш – крилами землю чіпляєш! – засміялися інші учні.

– Пані вчителько! А Гоголь завжди знається, гоголем ходить, голову високо носить, а ніхто не знає, чому він Гоголь! Що це за „гоголь“ такий, що це означає?

– Гоголю, ти сам знаєш, звідки пішла твоя назва? – спитала вчителька.

– Можливо це було англійське ім'я „голд-ай“, тобто „золоте око“, – пихато відповів Гоголь. – Бо в мене, на відміну від інших качок, очі справді золоті. А неосвічені люди перекручують – ото й вийшов „гоголь“. Ось